Відкритий конкурс тільки на папері: як в Україні ігнорують результати відбору на ключові посади

Читать на русском
Додати в Новини Google News в Google

Відкритий конкурс тільки на папері: як в Україні ігнорують результати відбору на ключові посади

7 липня уряд Денисишина і під водумвини приводим відмовився призначати Олександра Ланіжиного, обраного на відкритому конкурсі, директором Бюро економічної безпеки. Раніше призначені урядом члени комісії з добору намагалися зірвати її роботу.

Це обурило бізнес і громадські організації, а провідні ділові асоціації звернулися до президента України з вимогою призначити обраного кандидата, зазначає видання Texty.Org.Ua.

Проте це далеко не перший конкурс за останні роки, до якого виникає багато питань. Згадаємо лише три найпрозаїчніші приклади того, як система знецінює цілу відкритого добору на вищі державні посади.

Третє місце. Державний секретар Мінекономіки (2019–2020)

У першому конкурсі брав участь Герман Залущенко, якого, за інформацією праціївника міністерства, тодішній міністр представив як майбутнього держсекретаря ще до початку конкурсу.

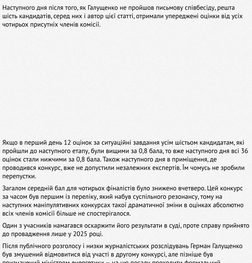

Герман Залущенко, який не пройшов конкурс на держсекретаря Мінекономіки, призначений міністром енергетики у квітні 2021 року і досі обіймає цю посаду

Наступного дня після того, як Залущенко не пройшов письмову співбесіду, решта шість кандидатів, серед них і автор цієї статті, отримали упереджені оцінки від усіх членів конкурсної комісії.

Якщо в першій день 12 оцінок за ситуаційні завдання усім шістьом кандидатам, які пройшли до наступного етапу, були вищими за 0,8 бала, то вже наступного дня всі 36 оцінок стали нижчими за 0,8 бала. Таких наступного дня в принципі, не проводилося конкурс, вже не допустили незалежних експертів. Їм чомусь не зробили перепустки.

Загалом середній бал для чотирьох фіналістів було знижено вчетверо. Цей конкурс за часом був першим із перелку, який набув суспільного резонансу, тому на наступних маніпулятивних конкурсах такої драматичної зміни в оцінках абсолютно всіх членів комісії більше не спостерігалося.

Один з учасників намагався оскаржити його результати в суді, проте справу прийнято до провадження лише у 2025 році.

Після публічного розголосу і низки журналістських розслідувань Герман Залущенко був знущений відмовитись від участі в другому конкурсі, але пізніше був призначений міністром енергетики — на цю посаду проходити формальний конкурсний відбір не потрібно.

Від участі в повторному конкурсі відмовилося ще двоє з шести фіналістів першого: я, Володимир Ланда (через недобросовісність комісії та відсутність належної реакції на упередженість комісії з боку Національного агентства з питань державної служби, НАДС), і Світлана Кузнецова (без публічного оголошення причини).

Комісія провела конкурс без суттєвих зауважень і передала список із п'яти кандидатів для співбесіди з міністром економіки, двох з яких були фіналістами першого конкурсу.

Міністр Тимофій Милованов провів співбесіди з п'ятьма фіналістами, а через три тижні після них Кабінет Міністрів повідомив, що переможця знову не визначено. Наприкінці другого конкурсу НАДС направив до суду відзив на перший конкурс: четверо з шести фіналістів першого конкурсу вже реалізували своє конституційне право на державну службу, оскільки взяли участь у повторному конкурсі.

Друге місце. Голова Держкіно (2019–2020)

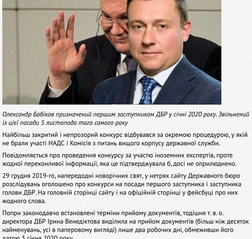

Марина Кудерчук призначена головою Держкіно 19 лютого 2020 року. Звільнена із цієї посади 5 липня 2024 року

На етапі ситуаційного завдання двоє з чотирьох присутніх членів комісії, вказані в протоколі засідання № 2 і № 3, виявили очевидну зацікавленість у недопущенні кандидатів до співбесіди. Вони оцінювали п'ятьох учасників за двобальною системою за трьома компетенціями і на цьому етапі конкурсу поставили чотирнадцять нулів, одну одиницю і жодної двійки. Зокрема, чотири фіналісти з п'ятьох зазначених у протоколі отримали нулі за всіма критеріями від обох упереджених членів комісії.

Інші члени комісії на цьому етапі поставили лише чотири нулі з тридцяти. Оцінки кандидатів Сергія Зленка та Кірстіни Хлаповіної, які брали участь у конкурсі, з невідомих причин узагалі не внесені до протоколу.

У результаті до співбесіди допустили лише Юлію Сінькевич, яка за цією самою схемою була умисно оцінена балом, який не дав змоги НАДС подати їй на затвердження Кабінету Міністрів. На зустрічі з кандидатами та представниками кінопродусті голова НАДС пообіцяв розкрити імена членів комісії, які ставили всім кандидатам нульові оцінки, але в офіційній відповіді на запит цієї інформації не було.

Після другого конкурсу Юлія Сінькевич, яка отримала найбільший бал на першому, оскаржила його результати в суді й за відсутності реакції на спотворення результатів відмовилася брати участь у повторному конкурсі. Найбільшу кількість балів отримав Сергій Зленко, результати якого в першому конкурсі НАДС приховало.

Проте міністр призначив на посаду Марину Кудерчук, яка розділила третє і четверте місця, невідомого абсолютній більшості фахівців галузі податківця, профільний досвід якої в кіно обмежується нетривалим керівництвом одним комунальним кіноконцертним залом у Запоріжжі.

Перше місце. Перший заступник і заступник директора ДБР

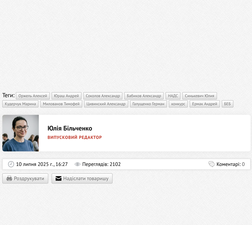

Олександр Бабіков призначений першим заступником ДБР у січні 2020 року. Звільнений із цієї посади 5 листопада того самого року

Найбільш закритий і непрозорий конкурс відбувався за окремою процедурою, у якій не брали участі НАДС і Комісія з питань вищого корпусу державної служби.

Повідомлялося про проведення конкурсу за участю іноземних експертів, проте жодної переконливої інформації, яка це підтверджувала б, досі не оприлюднено.

29 грудня 2019-го, напередодні новорічних свят, у нетрях сайту Державного бюро розслідувань оприлюднено про конкурси на посади першого заступника і заступника голови ДБР. На головній сторінці сайту і на офіційній сторінці у фейсбуці про них жодного слова.

Попри законодавчо встановлені терміни прийому документів, тодішня т. в. о. директора ДБР Ірина Венедіктова виділила на прийом документів (більш ніж десяток найменувань, усі в паперовому вигляді) лише два робочих дні, обмеживши його датою 3 січня 2020 року.

Більшість із тих кандидатів, які все ж таки встигли подати документи, навіть не допустили до конкурсу, ніяк їх про це не повідомивши. Їм довелося за вказаним в інформації про конкурс номером також нікого не відповідав.

Перша інформація про «конкурси» з'явилася 16 січня 2020 року, ДБР повідомило, що їх уже проведено, переможців визначено, проте імен так і не назвало.

20 січня першим заступником директора ДБР призначено Олександра Бабікова, заступником — Олександра Соколова. ЗМІ повідомляли, що Бабіков здав адвокатське посвідчення і де-факто почав працювати в ДБР ще до оголошення конкурсу.

Попри те що, за даними Єдиного державного реєстру судових рішень, Бабіков особисто представляв інтереси колишнього президента України у справі щодо насильства проти майданівців, невдовзі після призначення він публічно заперечив цей факт на брифінгу.

Інші конкурси

Звісно, цей рейтинг — суб'єктивна оцінка, адже були й інші конкурси. Чого вартий лише конкурс на голову Держетнополітики, на якому двічі переміг Андрій Юраш, що так і не був призначений.

Або в конкурсах на посади голови і заступника голови Держкінослужби за часів міністра Олексія Оржела. Або конкурс на посаду голови Державного агентства з управління зоною відчуження, на якому, як розповідають, переможцями не була призначена, оскільки прийшла на фінальну співбесіду з гомцевим журналом, де вона була на обкладинці.

Та й перший в історії конкурс на посаду директора БЕБ також не минув без скандалу. Голова конкурсної комісії Тимофій Милованов тоді не допустив до участі Олександра Данилюка, а про слушання строку, відведеного для призначення переможця, дізнався на одному із засідань. Але це не завадило призначити заздалегідь прогнозованого кандидата від Банкової.

Фальсифікація конкурсів — найгірший механізм

Обирати вищий корпус державної служби можна двома способами: через прямі призначення або через чесні, прозорі конкурси.

Важливо: прямі призначення повинні мати запобіжний механізм, що даватиме змогу змінити тих, хто ці призначення здійснює, наприклад, через вибори, перспектива яких поки що не проглядається. Тому залишається другий варіант — чесні, прозорі конкурси. Ці два механізми мають свої перевари і недоліки.

Але третій механізм — недобросовісні, сфальсифіковані конкурси — точно гіршій за попередні два.

Автор: Володимир Ланда, економіст і громадський діяч

Теги: Гринчак Алексей | Юраш Андрей | Соколов Александр | Бабиков Александр | НАДС | Синькевич Юлия | Кудерчук Марина | Милованов Тимофей | Шевченко Александр | Городецкий Евгений | конкурс | Ермак Андрей | БЕБ

Юлія Більченко
ВИПОВСЕНИЙ РЕДАКТОР

10 липня 2025 г., 16:27 Переглядів: 2102 Коментарі: 0
Розарухувати Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

11.07.2026

Останні новини

Теги новини

Наші опитування

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

Головна | Новини | Конфлікти | Позиція | Думка | Події | Війна | Відео | Блоги

ІДЕКОЗ

2011-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Facebook | RSS-підписка | Twitter | Email-розсилка | YouTube | Мобільна версія